

Het is nu 85 seconden voor middernacht

Beschrijving

Al eerder had ik het over de *Doomsday Clock* en die is recentelijk (januari 2026) weer bijgesteld. Het *Bulletin of the Atomic Scientists Science and Security Board* heeft de *Doomsday Clock* op 85 seconden voor middernacht gezet, het dichtst bij een catastrofe.

Een jaar geleden waarschuwden zij dat de wereld gevaarlijk dicht bij een mondiale ramp stond. In plaats van gehoor te geven aan deze waarschuwing zijn *Rusland*, *China*, de *Verenigde Staten* en andere grote landen steeds agressiever, vijandiger en nationalistischer geworden. Het zwaarbevochten mondiale inzicht stort in, en ondermijnt de internationale samenwerking die van cruciaal belang is voor het verminderen van de risico's van een kernoorlog, klimaatverandering, en misbruik van biotechnologie.

Zelfgenoegzame wereldleiders

Veel te veel leiders zijn zelfgenoegzaam en onverschillig geworden en hebben in veel gevallen retoriek en beleid aangenomen dat deze existentiële risico's eerder versnelt dan beperkt. Vanwege dit falen van leiderschap stelt het *Bulletin of the Atomic Scientists Science and Security Board* vandaag de *Doomsday Clock* in op 85 seconden voor middernacht, het dichtst bij een catastrofe.

Vorig jaar begon met een sprankje hoop met betrekking tot nucleaire risico's, toen de nieuwe Amerikaanse president Donald Trump zich inspande om de oorlog tussen Rusland en Oekraïne een halt toe te roepen en zelfs suggereerde dat grootmachten "denuclearisatie zouden nastreven". In de loop van 2025 werden de negatieve trends echter weer geïntensiveerd, waarbij drie regionale

conflicten, waarbij kernmachten betrokken waren, allemaal dreigden te escaleren. De oorlog tussen Rusland en Oekraïne heeft Russische toespelingen op het gebruik van kernwapens met zich meegebracht. In mei brak het conflict tussen *India* en *Pakistan* uit, wat leidde tot grensoverschrijdende drone- en raketaanvallen te midden van nucleaire dreigingen. In juni lanceerden *Israel* en de Verenigde Staten luchtaanvallen op *Iraanse* nucleaire installaties die ervan verdacht werden de kernwapenambities van het land te ondersteunen. Het blijft onduidelijk of de aanvallen deze inspanningen beperkten, of dat ze in plaats daarvan het land ervan overtuigden heimelijk kernwapens na te streven.

Kernwapenwedloop

Ondertussen is de concurrentie tussen grootmachten een regelrechte wapenwedloop geworden, zoals blijkt uit het toenemende aantal kernkoppen en platforms in China en de modernisering van nucleaire overbrengingssystemen in de Verenigde Staten, Rusland en China.

De Verenigde Staten zijn van plan een nieuw, meerlaags raketafweersysteem in te zetten, *Golden Dome*, waardoor de kans op conflicten in de ruimte wordt vergroot en waarschijnlijk een nieuwe ruimtewapen-wedloop wordt aangewakkerd. Terwijl deze zorgwekkende trends zich voortzetten, slaagden landen met kernwapens er niet in om te praten over strategische stabiliteit of wapenbeheersing, laat staan over nucleaire ontwapening.

Terwijl deze verklaring gepubliceerd wordt, loopt de laatste grote overeenkomst die het aantal strategische kernwapens dat door de Verenigde Staten en Rusland wordt ingezet, af. Daarmee komt een einde aan bijna zestig jaar inspanningen om de nucleaire concurrentie tussen de twee grootste nucleaire landen ter wereld te beperken. Bovendien overweegt de Amerikaanse regering mogelijk de hervatting van kernproeven, waardoor een hernieuwde kernwapenwedloop wordt ingezet.

Geen klimaatverbetering, integendeel

Een reeks ongunstige trends domineerde ook de vooruitzichten voor de klimaatverandering van het afgelopen jaar. Het niveau van kooldioxide in de atmosfeer, het broeikaseffect, bereikte een nieuw hoogtepunt. De mondiale gemiddelde temperatuur in 2024 was de warmste in het 175-jarige record, en de temperaturen in 2025 waren vergelijkbaar.

Met de toevoeging van zoet water uit smeltende gletsjers bereikte het mondiale gemiddelde zeeniveau een recordhoogte. Grote delen van *Peru*, het *Amazonegebied*, zuidelijk *Afrika* en *Noordwest-Afrika* kenden droogtes.

Voor de derde keer in de afgelopen vier jaar heeft Europa te maken gehad met meer dan 60.000 hittegerelateerde sterfgevallen. Overstromingen in het stroomgebied van de *Congo* hebben 350.000 mensen ontheemd. Recordregenval in het zuidoosten van *Brazilië* heeft meer dan een half miljoen mensen dakloos gemaakt.

De nationale en internationale reacties op de klimaatnoodtoestand gingen van volstrekt onvoldoende naar diep destructief. Geen van de drie meest recente VN-klimaattoppen legde de nadruk op het uitfasen van fossiele brandstoffen of het monitoren van de uitstoot van kooldioxide. In de Verenigde Staten heeft de regering-Trump in wezen de oorlog verklaard aan hernieuwbare energie en een verstandig klimaat-beleid, waardoor de inspanningen om de klimaatverandering te bestrijden meedogenloos zijn gestript.

AI en biologische dreiging

De versnellende evolutie van kunstmatige intelligentie vormt een soort biologische bedreiging: het potentieel voor het AI-ondersteunde ontwerp van nieuwe ziekteverwekkers waarvoor mensen geen effectieve verdediging hebben. Ook zijn de zorgen over door de staat gesponsorde biologische wapenprogramma's toegenomen als gevolg van de verzwakking van internationale normen en mechanismen. Misschien wel van het grootste belang is de snelle achteruitgang van de Amerikaanse infrastructuur en expertise op het gebied van de volksgezondheid. Dit vermindert op gevaarlijke wijze het vermogen van de Verenigde Staten om te reageren op pandemieën en andere biologische bedreigingen.

Wat kunnen we doen?

Zelfs nu de handen van de Doomsday Clock dichterbij middernacht komen, zijn er veel acties die de mensheid van de afgrond kunnen halen:

- De Verenigde Staten en Rusland kunnen de dialoog hervatten over het beperken van hun nucleaire arsenalen. Alle kernwapenstaten kunnen destabiliserende investeringen in raketverdediging vermijden en het bestaande moratorium op explosieve kernproeven in acht nemen.
- Via zowel multilaterale overeenkomsten als nationale regelgeving kan de internationale gemeenschap alle mogelijke stappen ondernemen om het ontstaan van spiegellevens te voorkomen en samenwerken aan zinvolle maatregelen om het vooruitzicht te verkleinen dat AI wordt gebruikt om biologische bedreigingen te creëren.
- Het Amerikaanse Congres kan de oorlog van president Trump tegen hernieuwbare energie verwerpen en in plaats daarvan prikkels en investeringen bieden die een snelle vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen mogelijk zullen maken.
- De Verenigde Staten, Rusland en China kunnen een bilaterale en multilaterale dialoog aangaan over zinvolle richtlijnen met betrekking tot de integratie van kunstmatige intelligentie in hun legers, met name in nucleaire commando- en controlesystemen.

Het huidige traject is onhoudbaar. Nationale leiders, vooral die in de Verenigde Staten, Rusland en China, moeten het voortouw nemen bij het vinden van een weg weg van de rand. Burgers moeten erop aandringen dat ze dat doen. Want..

Het is 85 seconden tot middernacht!

Datum aangemaakt
2026/01/31